

Nr 60

Utlåtande i anledning av motioner om visst tillgodoräknande av fackskola som praktik.

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 220 av fröken *Stenberg* och fru *Diesen* och II: 278 av fröken *Ljungberg m. fl.* har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t måtte låta undersöka möjligheterna att låta årskurs 1 av fackskolan utgöra en praktikmerit och tillmätas poäng enligt samma grunder vid övergång från fackskolans årskurs 1 till årskurs 1 i gymnasium, som gäller för elever vilka fullgjort praktik av betydelse för sökt utbildning eller för elever vilka genomgått ettårig yrkesutbildning.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande över motionerna från *skolöverstyrelsen*. Se *Bilaga* till detta utlåtande.

Utskottet. Av skolöverstyrelsens yttrande framgår att den bestämmelse som motionärerna åberopat om att elev från årskurs 1 i fackskolan, oavsett grundutbildning, inte bör tas in i årskurs 1 i gymnasiet, såvida inte särskilda skäl föreligger, numera upphävt. Med hänsyn härtill och till vad skolöverstyrelsen i övrigt anfört avstyrker utskottet motionerna och hemställer att riksdagen avslår motionerna I: 220 och II: 278.

Stockholm den 2 april 1968

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 61.

Skolöverstyrelsens yttrande den 4 mars 1968 över motionerna**I:220 och II:278.**

I propositionen 1964:171 anslöt departementschefen sig till GU:s och FU:s förslag att övergång från fackskola till gymnasium huvudsakligen borde ske efter avslutad fackskola till gymnasiets årskurs 2, eller i vissa undantagsfall till årskurs 3. SÖ:s anvisningar angående intagning i gymnasium samt angående övergång från fackskola till gymnasium har utformats i anslutning till dessa förslag.

Huvudskälet till att utformningen blivit denna är av elevvårdande och studiestödjande karaktär. SÖ har velat eftersträva att eleverna skall bedriva sina studier i etapper, där fackskolbetyget är en etapp. I den händelse eleven misslyckas med sina gymnasiestudier har han sitt slutbetyg från fackskolan som kompetensbevis att lägga till grund för vidare studier eller direkt yrkesverksamhet. En övergång från fackskolans årskurs 1 till gymnasiet vare sig detta sker till gymnasiets årskurs 1 eller 2 kan i olyckliga fall få som resultat en kanske tolvårig skolgång utan något kompetensgivande slutbetyg. Erfarenheterna från realskola—gymnasium pekar på att en etappstudieväg är mycket välbetänkt. I det senare fallet inträffade vid övergång från realskolans näst högsta klass till det fyraåriga gymnasiet inte så få fall av studiemisslyckanden, då studierna avbröts kanske först i gymnasiets näst sista årskurs, varvid eleven kom att sakna inte endast studentbetyg utan även realexamensbetyg.

Att konsekvent tillämpa denna huvudlinje syns även av studieekonomiska skäl vara välbetänkt, eftersom en övergång från avslutad fackskola till gymnasiets årskurs 2 inte innebär någon förlängning av studietiden jämfört med en övergång från fackskolans årskurs 1 till gymnasiets årskurs 1.

Nuvarande anvisningar utesluter inte en övergång från fackskolans årskurs 1. I anvisningarna för intagningen 1968/69 har den i motionen citerade anvisningen »elev med betyg från årskurs 1 i fackskola bör, oavsett grundutbildning, inte intas i årskurs 1 av gymnasiet, såvida inte särskilda skäl föreligger» utgått. Det står sålunda elev från fackskolans årskurs 1 fritt att söka gymnasieutbildning men han får då konkurrera med sina betyg från grundskolan i enlighet med föreskrifterna i kompetenskungörelsen. Med denna ändring behöver den situation inte inträda, att elev behöver undanhålla intagningsnämnd det förhållandet att han genomgått årskurs 1 av fackskolan.

Kompetenskungörelsen saknar separat kompetensgrupp för ettårig utbildning över grundskolan. Det enda sättet att ge tilläggsvärde för sådan utbildning vore då att som motionen föreslår tillgodoräkna sådan utbildning som praktik.

Utan att ta ställning till om en sådan utbildning sakligt borde likställas med praktik av betydelse för utbildningen vill SÖ erinra om att ett ställningstagande i den riktning som motionen föreslår inte kan begränsas till

fackskolan. I övervägandet bör då ingå första årskursen av andra tvååriga utbildningar som bygger på grundskola, t. ex. heltidskurs vid yrkesskola, folkhögskola och kommunal teknisk skola samt som en konsekvens motsvarande delar av nyligen avvecklade tvååriga utbildningar, t. ex. det tvååriga handelsgymnasiet.

Mot ett sådant förslag talar de negativa verkningar detta skulle få på vederbörande tvååriga skolformer. SÖ erinrar om att det bl. a. var med beaktande av dessa konsekvenser som avslutad tvåårig heltidskurs vid yrkesskola ställdes som krav för att elev skulle komma i fråga som »kvotelev» vid intagning till fackskola.

Mot förslaget talar också det förhållandet att man på denna väg skulle kunna få en maskerad form av konkurrenskomplettering som inte står i överensstämmelse med huvudtankegången i kompetenskungörelsen. Huvudgrupp 2 bör reserveras för sitt egentliga ändamål: att bereda praktiskt »övermeriterade» rimlig antagningschans i jämförelse med andra meritgrupper.

Med hänvisning till det anförda avstyrker SÖ bifall till det i motionen framförda yrkandet.